

Kiszáradó Velencei-tó: nem vízhiány van, hanem alkalmazkodási válság

A Velencei-tó vízszintje történelmi mélypontra süllyedt, de a probléma túlmutat a vízhiányon. Dr. Boromisza Zsombor, a MATE Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszékének egyetemi docense szerint a jelenlegi helyzet nem csupán egy természeti rendszer válságát, hanem a tó köré épült használati és fejlesztési modell korlátait is megmutatja. Az okleveles tájépítésmérnök, élővilágvédelmi és tájvédelmi szakértő arra hívja fel a figyelmet, hogy egy természeténél fogva változékony sekély tó jövője nem kizárólag a vízpótláson múlik, hanem azon is, képesek vagyunk-e a klímaváltozás korában a tóhasználatot és a tájkezelést a természeti adottságokhoz igazítani.

2026. június 20-án 19 órakor az agárdi vízmérce 52 centimétert mutatott, ami egy centiméterrel alatta van a 2022. szeptemberében mért, korábbi legkisebb vízállásnak (2022.09.23.). A nyári intenzív párolgási időszak azonban még előttünk áll, ezért számottevő csapadék és utánpótlás nélkül ez az új negatív rekord jó eséllyel rövid életű lesz. Ha a következő hónapokban az elmúlt száraz nyarakhoz hasonló, havi 6-8 centiméteres nettó vízszintcsökkenéssel számolunk, akkor ősz elejére akár 30 centiméter körüli vízállás is kialakulhat, tehát a „rekord” 20 cm-rel is megdőlhet. A látványos vízhiány miatt a közbeszéd elsősorban a kiszáradás, a vízpótlás és a turisztikai problémák körül forog, de a helyzet ennél jóval összetettebb.

A tó természetes működése ütközik a megszokott használattal

Dr. Boromisza Zsombor a Másfélfokon megjelent írásában arra emlékeztet, hogy a Velencei-tó természeténél fogva nem állandó vízszintű tó. Átlagos mélysége alig másfél méter, ezért különösen érzékenyen reagál a párolgásra és az időjárási szélsőségekre. „Természetes vízforgalma alapján a Velencei-tó olyan rendszer, amelynek működéséhez a változékony, vízszintingadozás, szélsőséges években pedig akár az időszakos kiszáradás lehetősége is hozzátartozik” – írja.

A klímaváltozás miatt a kisvizes időszakok várhatóan gyakoribbá válnak, ezért a tó természetes dinamikájának megértése egyre fontosabb. Az egyre súlyosabb gondokat ugyanakkor nem önmagukban a tó jellegzetességei és a klímaváltozás hatásai okozzák, hanem az, hogy a Velencei-tó körül az elmúlt másfél évszázadban olyan vízgazdálkodási, partszabályozási és turisztikai fejlesztések valósultak meg, amelyek egy kiszámíthatóbb, állandóbb vízszintű üdülőtavat hoztak létre. A nyílt vízfelület, a strandok, a kikötők és a horgászhelyek sokak szemében a „normális” Velencei-tó képévé váltak. Emiatt az alacsony vízállás nemcsak természeti jelenségként, hanem társadalmi és gazdasági problémaként is jelentkezik.

Az alacsony vízállás ugyanakkor nem kizárólag veszteségekkel jár. Miközben valódi kockázatokat jelenthet a vízminőségre, a halállományra és az üdülési használatra, bizonyos természetes folyamatokat is felerősíthet. A 2021-2022-es alacsony vízállás idején bekövetkezett halpusztulásoknál például elsősorban nyílt vízi és idegenhonos halfajok érintettek, miközben a szabályozás előtti, mocsarasabb tókarakterhez jobban alkalmazkodó csuka esetében csak csekély pusztulást jeleztek. A mocsári növényzet terjedése, a természetes élőhelyek regenerációja, valamint több védett madárfaj kedvezőbb helyzete pedig azt mutatja, hogy a tó egyes részei ilyenkor közelebb kerülhetnek eredeti, természetközeli állapotukhoz. Ezért nem pontos minden alacsony vízállást automatikusan ökológiai katasztrófaként értelmezni.

A vízpótlás önmagában nem oldja meg a problémát

A Velencei-tó jövőjéről szóló viták gyakran a vízpótlás körül forognak, ám ez önmagában nem jelent hosszú távú megoldást. Rövid távon szükség lehet vízgazdálkodási beavatkozásokra a legkritikusabb helyzetek kezelésére, de ha a cél kizárólag a korábban megszokott vízállás és tókép visszaállítása, akkor ugyanaz a probléma újra és újra előállhat.

A valódi megoldás az alkalmazkodás: a vízgyűjtő területeken – főként a talajban – történő vízmegtartás erősítése, a parti élőhelyek helyreállítása, a partvédművek felülvizsgálata, valamint olyan turisztikai és rekreációs fejlesztések, amelyek figyelembe veszik a tó természetes változékonyságát. A tó korábbi szerepét, amint Dr. Boromisza Zsombor fogalmaz „nem lehet egy optimálisnak tekintett, fix állapothoz erőltetni és a tó természetes működésétől függetlenül fenntartani.”

A Velencei-tó jövőjének kulcskérdése ezért nem pusztán az, honnan lehetne több vizet szerezni, hanem az, hogy képesek vagyunk-e a klímaváltozás korában egy természeténél fogva változékonnyal tóhoz igazítani a használatunkat és a fejlesztési elképzeléseinket.

További információ:

<https://masfelfok.hu/2026/06/23/kiszarado-velencei-to-nem-vizhiany-van-hanem-alkalmazkodasi-valsag/>

Sajtókapcsolat:

- Dr. Boromisza Zsombor, a MATE Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszékének egyetemi docense
- boromisza.zsombor@uni-mate.hu

Eredeti tartalom: Másfelfok

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=31351>